

**Kvalitetsredovisning 2024/2025
förskolorna Himlaliv, Pärlan och Ängeln**

Hur vi vet att vi vet det vi vet

Vårt kvalitetssäkrande arbete har följande dokument som grund:

Projektsammanfattningar

Förskolorna arbetar kontinuerligt med att utveckla och dokumentera sin projekterande del av den pedagogiska verksamheten. Det görs genom reflektioner varje vecka och halv- och helårssammanfattning. Vid sammanfattningarna beskrivs barnens förändrade kunskande samt vilka av läroplanens mål barnen har fått erfara och inte.

KUL, Kvalitetsutveckling inom Linköpings förskolor

Pedagogerna har skattat och enats om kvalitetsnivå på den pedagogiska verksamheten utifrån läroplanens målformuleringar. Skattningen görs med hjälp av ett material framtaget av Linköpings kommun.

Medarbetarsamtal

Samtal med samtliga pedagoger genomförs vid två tillfällen under läsåret. Vid samtalen är verksamhetens mål och den egna arbetsinsatsen föremål för reflektion utifrån olika perspektiv.

Samtal med vårdnadshavare

Samtal med vårdnadshavare kring barnets lärande och trivsel erbjuds och genomförs en gång per läsår. Om vårdnadshavarna önskar erbjuds fler samtal.

Attitydundersökning

Linköpings kommun har genomfört en digital attitydundersökning under läsåret som gått. Undersökningen vänder sig till vårdnadshavare med barn i åldrarna 2-5 år som varit inskrivna på förskolorna. Kommunen sammanställer sedan resultatet för de tre förskolorna tillsammans.

Tillbudsrapporter

Ett antal tillbudsrapporter avseende både barn och pedagoger har inkommit. Dessa har hanterats i enlighet med befintliga rutiner.

Arbetsmiljö- och Barnsäkerhetsrund

Arbetsmiljö- samt barnsäkerhetsrund har genomförts för alla tre förskolor. Resultaten av dessa ronder har sedan legat till grund för upprättande av relevanta handlingsplaner.

Språklig medvetenhet

Årligen kartlägger vi barngruppens språkkunskaper med hjälp av materialet *Kartläggning av språklig medvetenhet* (Asp & Häggqvist). Kartläggningen ger pedagogerna indikationer på hur förskolornas fortsatta språkarbete ska planeras och genomföras. Kartläggningen genomförs med barn fyllda fyra och fem år. Mötande skolor genomför egna kartläggningar med de barn som börjat förskoleklass. Skolornas kartläggningar sker med hjälp av materialet *Hitta språket* och *Hitta matematiken*. De förskolor som överlämnar fler än fem barn till samma skola får en återkoppling av denna kartläggning vilken ger oss värdefull information om huruvida vårt språkarbete uppnått våra undervisningsmål.

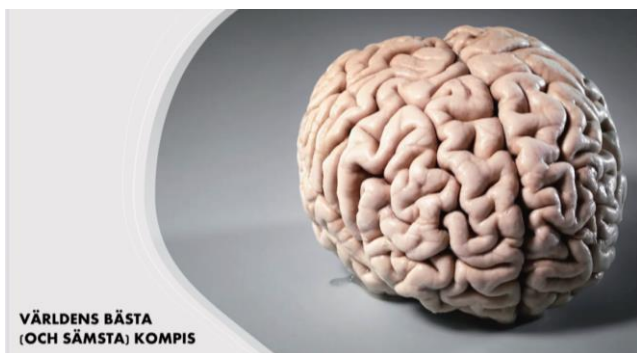
Underlag och dokument för denna kvalitetsrapport finns samlade i en pärm - Kvalitet 24/25 på rektors kontor

Beskrivning av verksamheten

Läsåret 24/25 startade på samma sätt som brukligt med introduktionstid. En tid som till största delen upptar augusti månad. Vi har utarbetade rutiner som vi utvärderar varje år. Vi känner oss nöjda med de rutiner vi har i nuläget. Samtliga förskolor har under detta läsår haft fulla barngrupper. Vi har nåtts av indikationer om att barngrupperna kommer att minska nationellt framöver, men det är inget vi ännu erfarit.

Detta läsår har arbetslagen bestått av tre långtidsvikarier och resterande tillsvidareanställda. Vår bemanning har varit 7 förskollärare och 12 barnskötare. Vår ateljérista har varit tjänstledig och tjänsten har varit vakant.

Pedagogerna fick inleda sitt läsår med en kick-off på Storgården. Under två dagar arbetade vi med hållbarhet och tankar kring ställningstaganden vi tidigare gjort kring filosofin som kommer från Reggio Emilia, en stad i Italien. Tobias Pihlblad hjälpte oss att tänka kring hjärnan och hållbarhet. En föreläsning som tog sitt ursprung utifrån pedagogernas behov. Sofia Hedin hjälpte oss att fundera kring filosofin från Reggio Emilia. En föreläsning kring barnsyn, kunskapssyn och uppdraget att vara förskola.

Under detta läsår har vi fortsatt att ha lek, lekvärldar i fokus. Vi lade till begreppet hållbarhet efter att vi konstaterat att samtliga förskolor identifierat det som ett utvecklingsbehov. Vi ställde oss följande frågor: Hur kan lek och hållbarhet befrukta varandra? Kan vi skapa möjlighet för utforskande av hållbarhet genom lekvärldarna? Eller kan lekvärldar uppstå ur frågor som rör hållbarhet? Ganska fort tog olika projektspar fart. Boken *Cikada*, Pokémons utvecklingar, utvecklande lekmiljöer och boken *Knacka på* har bjudit barnen på rika erfarenheter av vikten av ekologisk och social hållbarhet. Ett arbete som kan läsas om senare i denna rapport.

Vårt Skolråd har fortsatt sitt arbete att hitta en form och struktur för hur huvudmannens systematiska arbete ska ta sig uttryck. Skolrådet har haft fem möten med upprättade anteckningar. Skolrådet fick under våren en inbjudan av Skolverket och Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM) till en kvalitetsdialog. En dialog med fokus på huvudmannens systematiska arbete utifrån en likvärdig förskola. Mötet med dessa myndigheter upplevdes väldigt gott och kommer vara till stor hjälp i det fortsatta arbetet.

Under detta läsår har vi startat upp Pedagogiskt café för pedagogerna. Syftet har varit att få besöka och entusiasmeras av varandra i organisationen, en form av kollegialt lärande. Det blev förskolan Pärlan som först välkomnade kollegorna. Pedagogerna bjöd på en beskrivning av hur de arbetar med sina miljöer efterföljt av en fin rundvandring i deras lokaler.

Under detta läsår har vi fortsatt att utveckla vår samverkan med församlingarna. Kaplaner och representanter för varje förskola har träffats för samtal vid två tillfällen. Samtalen har handlat om begreppet "det religiöst myndiga barnet" som återfinns i pastoratets församlingsinstruktion. Vi har under samtalen beslutat att fördjupa vår samverkan under kommande läsår på en gemensam kick-off.

Våra vårdnadshavare skattar även detta år vår verksamhet med stor nöjdhet, något vi kan se ökat från föregående år. Vi noterade att informationen kring det enskilda barnets utveckling och information om den dagliga verksamheten behövde utvecklas. Vi beslutade därför att tidigarelägga de årliga utvecklingssamtalen och några avdelningar beslutade sig för att ge veckorapport med bilder och enkel text. Vi ser att detta är ett utvecklingsområde vi lyft tidigare år. Vi hoppas att vi det kommande läsåret kan få bättre resultat inom detta område med de insatser som gjorts och kommer att göras.

En av våra förskolor har under detta läsår firat 30års-kalas. Det var förskolan Himlaliv som firades med festhögmässa i Sankta Maria kyrka i Johannelund, med efterföljande mingel i församlingshemmet och besök på förskolan. Många barn och vårdnadshavare som passerat under de 30 åren kom för att fira. Under högmässan fanns en, för tillfället, ihopsatt kör av gamla och nya Himlalivare och två av dem spelade på orgeln. En känsla av att förskolan har betytt mycket gott för många spreds sig under denna dag och de flesta, även församlingsbor som inte har egen koppling till förskolan, hade glädjetårar i ögonen.

Förskolan Himlaliv

Förskolan Himlaliv ligger i Johannelund, ett ytterområde i Linköping. Himlaliv består av, sedan våren 2024, två avdelningar och med sammanlagt 41 inskrivna barn i åldrarna 1-6 år. Arbetslaget består av 9 personer, 5 stycken som arbetar 100% och 4 stycken som arbetar 75%.

Avdelningen Regnbågen

Förskolans 1-3-åringar går på avdelningen Regnbågen, vilken är indelad i grupperna Grön (för de yngsta) och Blå (för de äldsta).

Vi startade upp vårt projekt med att de yngsta barnen fick en ny miljö i sin familjevård. Vi såg att våra lite äldre barn uppskattade den nya miljön på Grön, så vi tillförde det in till Blå för att skapa kontinuitet för barnen. Barnen har lekt mycket i den miljön då den skapade en tydlighet med rollekar och med utklädningsmaterial - frisörsaker och affär. Utifrån att en pedagog tog med sig påsar ifrån en känd butik som några av barnen är bekanta med så har affärsleken fått ett uppsving, de frågar varandra – "är du medlem?" Deras lekar är ofta att man går till affären och handlar, samt att barnen leker mamma- pappa- barn och det de själva upplevt i vardagen med sina vårdnadshavare.

När vi även tillförde nytt material till vår duplolek så har den leken utvecklats och barnen visar intresse av att bygga upp platser de känner till, exempelvis Kolmården (utifrån att det är massor av djurfigurer i duploleken).

Under läsåret har vi kunnat följa de yngsta barnens utveckling av rolleken. Vi ser att de leker mer och mer tillsammans, antar roller och kan ha en gemensam plan. Barnen bjuder in varandra att äta mat, åka vagn eller bli nedbäddad i en korg. Någon går till jobbet och de andra säger hejdå. Vi ser att de yngsta barnen rolleker det som de har erfarenheter av, vardagslivet blir vår lek. Vi pedagoger finns nära i leken för att stötta språkutvecklingen, vi benämner och sätter ord på det som händer. Rolleken bjuder in till många samtal kring vår demokratiska värdegrund. Kan jag ta alla bullar eller behöver jag dela med mig? Kan fler än en vara mamman? Hur försiktig behöver vi vara med en bebis?

Vi ser även att barnen gestaltar oss pedagoger i leken där de frågar varandra- ”vem ska diska idag?”, eller ”vem sover barn?”. Barnen är nyfikna på vad som händer under dagen t.ex. våra rutiner som vi pedagoger har. Vi ser även en trygg barngrupp när vi har vårdnadshavare som är i föräldrareсурser i verksamheten då barnen bjuder in dem i sina lekar.

Vi ser att våra barn har ett reellt inflytande över sin dag och sin lek. Vårt förhållningsätt och våra miljöer gör att barnen vågar ta egna initiativ, undersöka, vidareutveckla lek och fantasi. De hittar ofta tillsammanslösningar för att vidareutveckla leken. Barnen litar på sin egen förmåga – ”Jag kan!” – Vi ser en barngrupp som är trygga med varandra. De demokratiska värderingarna genomsyrar allt vi gör. Vi ser barn som visar hänsyn till varandra, bjuder in till lek, gläds åt varandras olikheter och hittar nya lek-konstellationer. Alla känslor är tillåtna.

Vi pedagoger upplever att själva leken i sig är att ställa iordning materialet som man leker med. Det kan vara stolar i stort antal och kojbygge med filtar och kuddar som kan skapa nya världar. Vi har ett tillåtande förhållningssätt där barnen kan utveckla sin lek utifrån sin fantasi och sina erfarenheter. När barnen har byggt upp olika lekmiljöer i rummet (och det inte finns mer utrymme) så väljer de oftast att förflytta sin lek till någon annan del av rummet eller ut på gården. I vissa fall tar de en kort paus och gör något annat en stund t.ex. som att rita, pussla eller hitta på en ny lek. Det är alltså själva iordningställandet vi tolkar som intressant för barnen, såväl ute som inne. Vi har valt att arbeta med att ha kodat och okodat material i våra miljöer då vi ser att barnen själva väljer vad det ska bli - en matpincett blir en frisørsax och magnetiska konstruktionsblock blir örhängen och armband. Våra miljöer är föränderliga utifrån barnens lek och barnens behov.

Vi har i gröna rummet utmanat barnen grovmotoriskt genom att inreda en motorikhörna. Här finns stolar att klättra på, madrasser att hoppa och krypa över, pallar att bygga balansbanor med och sjalar att dansa med. Vi ser en barngrupp som under läsåret utvecklat sin förmåga att balansera, bedöma avstånd, hoppa och klättra. Vi ser att de yngsta barnen utvecklat en tillit till sin egen förmåga och en lust att prova om och om igen.

Intresset för olika tekniska vardagliga föremål har hängt med oss från start. Att tända och släcka lampor har fascinerat alla våra barn. Inne i gröna rummet skapade vi därför en ljushörna där barnen själva kan släcka och tända olika ljusslingor.

Våra böcker på Regnbågen är en stor del av vår verksamhet. Barnen kan själva välja böcker och läsa för sig själva eller för sin kompis, de används även i leken, där barnen sitter och läser för sina dockor. Många av barnen har sin favoritbok som de vill att vi ska läsa om och om igen, vi hör att deras ordförråd och språkbruk har utvecklats. Vi ser även att flera av barnen har börjat skriva sina namn och visar intresse för bokstäver.

Vi har en lekstark barngrupp där de gärna är alla tillsammans. De släpper gärna in nya kompisar och är tillåtande mot varandra och vågar även säga ifrån mot varandra. Barnen leker mer självständigt, tar egna initiativ och vågar utforska mer på egen hand.

Vi blir observatörer i leken och kan följa barnen vid sidan om men även hjälpa till när det behövs. Lek och rörelse utgör grunden i våra lekmiljöer och vi ser att barnen gärna dansar, sjunger och rör på sig tillsammans.

Barnen har behövt olika lång tid på sig att leka färdigt, utforska och vidareutveckla leken. Vi skyndar långsamt i våra lekar och lek måste få ta tid.

Under årets gång har vi, utifrån barnens intressen och behov, utvecklat och förändrat våra olika miljöer. Vi har sett att det har skapat hjälpsamhet, självständighet, nya vänskaper och en acceptans för våra olikheter. Det blir alltid intressanta möten mellan det blåa och gröna rummet där barnen tar hänsyn till varandra, hjälps åt och bjuder in varandra till lek. Likaså ser vi meningsfulla, lärorika och respektfulla möten med de äldsta barnen på förskolan både inomhus och utomhus.

Avdelningen Molnet

De frågeställningar som vi velat utforska närmare på vår avdelning detta läsår är:

På vilket sätt kan Pokémon bidra till att lek och hållbarhet får befrukta varandra?

Hur kan ett utforskande av Pokémon berika barnens lekkommunikation och främja ett inlyssnande samspekl klimat?

Årets projekt på avdelningen Molnet har tagit avstamp i barnens omåttligt stora intresse för Pokémon och ett gemensamt behov av reflektion kring social hållbarhet. Vi pedagoger har varit öppna för att arbeta med ett populärkulturellt material, men ställt oss fundersamma till de mindre önskvärda dimensionerna av Pokémonns värld – att vilda Pokémonns fångas in till synes mot sin vilja och att de sedan används i färggranna tuppfäkningar. Vår förhoppning har varit att ta till vara barnens intresse och använda det som en katalysator för deras lust att lära och att, på vägen, kunna problematisera dessa fenomen tillsammans med barnen. Det finns så mycket annat att upptäcka med hjälp av dessa fantasifulla figurer – det finns så många olika typer med unika utseenden, behov och egenskaper och de lyckas samexistera i det vilda trots allt! Går det att använda dessa teman för att utforska vår egen existens och vårt behov av att hitta sätt att finnas, leva, vara och må bra – sida vid sida? Vårt projekt har inneburit att vi tillsammans fått fundera över olikheter, respekt, egenskaper, utveckling, vänskap, livet och döden, ensamhet och tillsammansskap. Vilken fantastisk resa detta läsår har varit!

Vi ser att vårt projekterande berört långt fler kunskapsområden ur vårt centrala styrdokument, Lpfö18, än vi från början trodde var möjligt. Utifrån läroplanens rubriker kan vi se att vi erbjudit följande:

Normer och värden: Vi erbjuder arbete kring samtliga mål inom detta område! Det övergripande temat för projektet är lekvärldar och social hållbarhet och för vår avdelning har vi valt att fokusera på att synliggöra olikheter, egenskaper och respekt för våra olika behov. Vi arbetar aktivt med att väcka barnens blick för sig själva och den Andre och reflekterar med barnen kring teman som rättvisa, integritet, social handlingsberedskap, vänskap och hur vi kan tillgodose så många behov som möjligt. Under vårterminen har detta arbete fördjupats ytterligare – praktiskt genom arbetet med Pokémonvärlden, abstrakt genom alla djuplodade samtal under arbetet med barnens fantasiporträtt och deras utvecklingar.

Språk: Vi har låtit barnen erfara skriftspråk och berättarteknik (genom Pokémonkort, serieteknik och erbjudande av ordbehandlare med talsyntes via programvaran Communicate In Print i Pokécentret), dialogkompetens och språkförståelse (genom Pokémonavsnitt, reflektionsgrupper och de möten och samtal vi haft kring Pokémonvärlden och under porträtarbetet). Språket har också stärkts upp avsevärt också utanför projektets ramar (genom språkgrupperna och språksamlingarna). Vi ser ett annat samtalsklimat.

Matematik: Vi har erbjudit barnen chans till matematiskt kunskapande inom mätande i Pokécentret, sorterande/kategoriserande genom att resonera om olika Pokémontyper, rumsuppfattning (ritningar av Pokécenter, skisser till Pokémonvärlden och slutligen tillverkan av denna), antals- och tidsuppfattning.

Barnen har under våren gett uttryck för ett stort intresse för bokstäver och siffror, klockan och tid, och många har knäckt läskoden – en del av det inom projektets ramar, en del utanför, men en betydande kunskapsförändring likväl.

Tekniska lösningar: Vi har använt oss av en gammal iPad till vissa delar av projektet (Pokémon GO) och har introducerat en dator med Communicate in print (med talsyntes) för att kunna "journalföra" i Pokémoncentret. Vi använder också kopiator/scanner och laminator tillsammans med barnen. Även naturvetenskapliga och fysikaliska fenomen har vi berört på så vis att vi talat om hur olika element samspelar och om fasövergångar och förbränning.

Estetiska uttryckssätt: Under året har vi introducerat en rad olika estetiska uttryckssätt (teckning, papier mache, måleri, nabbipärlor, dans, sång och musik, rörlig bild etc).

Vi tycker oss se ett stort förändrat kunnande, såväl epistemiskt (om arter, habitat och anatomi, om litteracitet och multimodala språkfunktioner), som färdighetsmässigt (klippa med sax, läsa kartor och förstå symbolvärden, använda sig av många estetiska språk, kroppsopfattning genom dans, sokratisk samtalsstruktur och demokratiska praktiker). Den största kunskapsförändring vi ser är dock kopplad till det sociala samspillet. Homogent hade gruppen svårt att se andra än sig själva i början av läsåret och väldigt många konflikter uppstod, ofta med fysiska inslag. Vi ser en grupp med ökad hänsyn och förståelse för andra, med förstärkt ordförråd och teknik för att förmedla tankar som kan ha missuppfattats eller förtydliga hur man menar. Barnen visar också prov på en rad olika strategier för affektreglering som de autonomt använder sig av.

Vi menar att vi hållit förskolans utvecklingsområden och våra egna nyfikenhetsfrågor i fokus hela läsåret. Genom att ta tillvara barnens intressen för Pokémon (i synnerhet Pokémonkort och Pokémon GO) har vi närmast oss barnens olika lekvärldar på ett mångfacetterat vis. Vi har tagit avstamp i våra delade upplevelser av Pokémon och i det kommunikationsteoretiska lekperspektivet och arbetat för att stärka barnens vardags- och lekspråkande. Vi tycker oss kunna se att vårt arbete bidragit till positiva konsekvenser för barnens språkbruk och kommunikativa förmåga (och i förlängningen för barnens samspelande). Vi anser att vårt arbete, där Pokémon fått agera klangbotten för stora och små livsfrågor, har lett till att barngruppen både lärt sig nya sätt att kommunicera på och öppnat upp för att prata om värdefrågor – detta utöver all den kunskap barnen tillägnat sig under läsåret.

Vi tycker oss också se att barnen, rent existentiellt, fått vara i tillitsfulla relationer (med oss vuxna och med varandra) och att de uppövat ett slags värdemässig objektspermanens så till vida att deras värde alltid finns kvar bortom eventuella konflikter. Det är fortsatt en grupp bestående av många starka viljor, men där samspeklivet blivit mjukare, beredvilligheten att hjälpa och visa omsorg om varandra vuxit fram och där förmågan att kompromissa blivit större. Vi tycker oss också se att vi pedagoger återknutit till Reggio-inspirationen i hur vi förstått att respektera processerna vi befinner oss i.

Litteratur som bidragit med fördjupande perspektiv till vårt arbete detta år är:

- Braun, Virginia & Clarke, Victoria (2006) Using Thematic Analysis in Psychology i *Quantitative Research in Psychology* 3(2), pp. 77-101. DOI: <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Brundtland, Gro (1987) "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future" digital: [Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development](https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa)
- Childress, Herb (2004) "Teenagers, Territory and the Appropriation of Space". *Childhood*11(2), pp. 195-205. Available at: <https://doi.org/10.1177/0907568204043056> (Accessed: 3rd October 2022)
- Jensen, Mikael (2013) *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur
- Tuan, Yi-fu (1974) *Topophilia*. New York: Columbia University Press

Förskolan Pärlan

Förskolan Pärlan ligger i Skäggetorp i anslutning till Skäggetorps kyrka. Vi har 25 inskrivna barn i åldrarna 1-6 år. Arbetslaget består av fem pedagoger. Två som arbetar 100% och tre som arbetar 75%.

Rubinen - de yngre barnen

Rubins mål och frågeställningar 24/25 har varit **Vi vill att alla barn ska få leka och få en förståelse för sin omvärld. Genom leken vill vi utmana barnens motorik, kommunikation, samarbete och problemlösning.**

Vi började hösten med att ställa oss frågorna: **Hur bjuder barnen in varandra i leken? Vilka strategier använder barnen? Hur tar barnen hand om varandra och materialet? Vad utforskar barnen i mötet med naturen/närmiljön? Vad händer i barnen vid mötet?**

Vi upplever att våra barn är trygga på Rubinen och visar nyfikenhet, upptäckarlust och glädje. När barnen kommer till förskolan hälsar de glatt och vill börja leka. De äldre barnen på avdelningen har varit aktiva i att vara föredömen, visat in de yngre barnen i vår miljö och våra rutiner. På ett naturligt sätt har vi då kunnat visa att vi är rädda om våra saker och varandra. De äldre barnen visar empati för de yngre, om någon blir ledsen vill de trösta och tar hand om sina kompisar. Flera av de yngre barnen iakttar vad de andra barnen gör och prövar sedan själv samma sak. Vi ser att de "smittar" varandra i leken och ger energi och glädje som får leken att utvecklas.

En viktig stund på dagen för Rubinen-barnen är samlingen innan maten. Barnen samlas på den gröna mattan i en ring. Från Pippi-väskan får sedan alla barn välja ett föremål – som symboliserar en sång eller ramsa. Det tar en stund och barnen väntar ivrigt på sin tur. Föremålen i väskan är samma hela tiden så att de kan lära sig sångerna och rörelserna till varje föremål. Sedan samtalar vi om vad vi gjort på förmiddagen och flera av barnen kan återberätta vad som hänt med ord, andra pekar och visar med kroppen. Vi pedagoger hjälper till att ställa enklare frågor så att barnen kan berätta mer. Meningarna blir längre och mer nyanserade och barnen lyssnar på vad kompisarna vill berätta. Vi ser att barnen lär sig rörelserna först innan de använder orden och sjunger med. Vår roll blir att bekräfta och fortsätta ge barnen möjlighet att öva/lära. Det är en stund då barnen tar till sig nya ord och begrepp på ett enkelt och lustfyllt sätt. Ett tydligt exempel på att barnen uppskattar samlingen är när ett av barnen går fram till hyllan där Pippi-väskan står och pekar på den och brister ut i ett stort leende när pedagogen tar ned väskan.

Den genomskinliga färgade plastfilmen som sitter på fönstret har öppnat upp för utforskande runt färger former, ljus och skugga och kontraster. Det började med att solen lyste in på fönstret och genom den färgade plastfilmen. Skuggorna hamnade på golvet, bordet och på stolarna. Barnen tittade runt och såg att färgen på fönstret var samma som på golvet, de hämtade med sig en plastfilm och lade den på skuggan på golvet. De upprepade detta många gånger och jämförde och flyttade plastfilmen på fönstret. De använder ord som lika-lika, samma-samma. Några av barnen "badar" i färgskuggorna, andra lägger plastfilmen på samma färgskugga. De ser att den hamnar på deras egna kroppar om de ställer sig så ljuset faller in på kroppen. Någon utbrister "det är grönt på min arm!", "du har blått hår!". Men de upptäcker också att när plastfilmen sitter på den del av fönstret som solens strålar inte når fram till händer ingenting. Undersökandet har gjort barnen mer medvetna om färger och nyanser och de samtalar och upptäcker dem på olika platser i våra miljöer, både ute och inne.

När solens ljus inte längre var tillräckligt starkt för att nå in genom vårt fönster valde vi att ge barnen möjlighet att fortsätta sitt utforskande med hjälp av en OH-apparat. Med den kan de utforska olika material genom att lägga sakerna på den upplysta ytan och sedan vinkla spegelarmen så den hamnar på olika platser. De utforskar med hjälp av kroppen, ställer sig framför och på sidan och använder händerna. Genom att röra sig i relation till apparaten försöker de förstå hur den fungerar. De gör upptäckter att visst material kan genomlysas medan andra bara får konturer.

De testar och prövar "vad händer om jag gör såhär"? Och svarar sedan själva på frågan. Ett barn vinklar spegelarmen och säger "här", "borta" och "nu är bilden i taket". Barnen rör sig mellan OH-apparaten och väggen, de hjälper varandra och utforskar tillsammans. Lägesorden upp, ner, bakom och framför används ofta. Föremål från alla miljöer hämtas och används i undersökandet, såsom Babblare, flaskor, bilar, dukar, den färgade plastfilmen och Magnatiles. Dessa olivfärgade magnetklossar släpper igenom ljuset så det syns på väggen och barnen skapar då stora mönster på väggen med hjälp av dem. Möjligheten att bygga med materialet på OH-apparaten har gett utforskandet ytterligare en dimension.

Vi kan se att färgerna, formerna och skuggorna har väckt barnens intresse, vilket gett barnen nya kunskaper samt nya perspektiv som de kan koppla samman i våra olika miljöer både ute och inne.

I gruppen, i synnerhet bland de äldre barnen, har leken utvecklats under året. Nu bjuder de in varandra i leken både med ögonkontakt, kroppsspråk och med det verbala språket. "Kom, vill du leka?". De tar kompisen i handen och visar var de vill leka. De fantiserar och leker utifrån sina erfarenheter och upplevelser. De använder sig av rekvisita såsom hattar, väskor, skor och klossarna som blir mobiler. Många gånger bygger de fordon av våra stolar för att åka till kyrkan, Willys eller Ikea. Vi kan se att leken blir mer realistisk. Samtalen mellan barnen har utvecklats och blivit till hjälp i leken. Ibland uppstår konflikter och barnen får förhandla om hur de ska göra för att leken ska fortsätta. Några har lättare att kompromissa medan andra behöver få öva mer på det och få hjälp av pedagog för att kunna fortsätta leken.

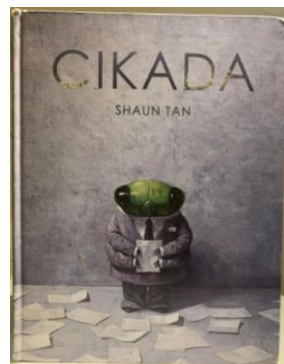
På Rubinen finns både kodat och okodat material. Det finns papprör i olika storlekar och dimensioner. För att det ska fungera att stapla dem behöver de bygga tillsammans. De ställer rören på varandra försiktigt så de kan bygga på höjden utan att de rasar. När det uppstår problem löser de dem tillsammans, någon hämtar en pall så de når högre upp medan den andra håller i så att rören inte rasar. Barnen tar hjälp av varandra för att uppnå sitt mål.

Diamanten - de äldre barnen

När vi funderade kring hur vi ville ta oss an det stora området Hållbar utveckling på Diamanten landade vi i att det är relationen till naturen som ska stå i fokus. Vi tänker att om barnen får möjlighet att fördjupa sin egen relation till stort och smått i naturen så kanske de ser en större mening med att vara rädd om den. Under förra årets projekt kring lekvärldar såg vi styrkan i att låta projektet utgå ifrån en gemensam berättelse. Det gav oss en demokratisk plattform som också gynnade gruppens språkutveckling. Vi landade i att boken Cikada av Shaun Tan var en lämplig berättelse att utgå ifrån i vårt utforskande. Den är en ofta vald och väldigt populär bok bland barnen på Diamanten sen ett par år tillbaka. Den har många bottnar som vi under läsningen sett väcker något hos barnen. Berättelsen har ett starkt fokus på social hållbarhet, men även kontrasten mellan den grå och vassa staden och friheten i en skog full av färg.

Nyfikenhetsfrågorna vi som pedagoger arbetat utifrån är:

Hur kan den gemensamma berättelsen fördjupa barnens relation med naturen och hur kan naturen kan ge näring åt berättelsen och leken?

I uppstarten satte vi upp bilderna från boken om Cikada och dokumenterade vad barnen samtalade om i mötet med dessa. Vi läste boken intensivt (många gånger under träden i närliggande grönområde) för att även gruppens nyaste barn skulle få en relation till berättelsen. Under samtalen som uppstått har barnen uttryckt stor empati för Cikada och är tydligt berörda av hans utsatthet. De är fascinerade över hur han förvandlas, får sina vingar och flyger till skogs och detta har lett till många existentiella samtal. Flera av barnen uttrycker att Cikada dör på något sätt men samtidigt lever vidare.

Cikada har under året tagit plats i de flesta av förskolans lärmiljöer. Det har oftast varit initierat av barnen själva och vår roll har varit att dokumentera barnens lek och skapande och se till att de haft de redskap för detta som de behövt. I rolleken började några av barnen att bygga Cikadas kontor av pappklossarna. Ännu en gång har vi fått se hur ett okodat material kan öppna upp för kreativitet. Flera barn kan vara med i leken eftersom det går att bygga flera stolar, skrivbord och datorer. Det spelar ingen roll för dem att det bara är en Cikada i boken. Denna lek har varit återkommande och utvecklats under året. Barnen har tränat förmåga till samarbete, kompromiss, fantasi, kreativitet och teknik. De har levt sig in i rollen som Cikada och vi tänker att de fått chans att sätta sig in i hans situation.

Ett barn började en dag att bygga Cikadas trappa i lego. Barnet fick visa och berätta om sitt bygge under samlingen och detta inspirerade till ett fortsatt utforskande i gruppen. Vi valde att, i samband med att detta tog fart, ta bort allt kodat lego och bara behålla "vanliga" legobitar. Vi såg efter detta hur leken och skapandet tog ny fart. Att bygga en hållbar trappa av lego visade sig vara en stor utmaning. Barnen har undersökt hållfasthet, balans, tyngdpunkt och att översätta en bild till en tredimensionell figur. De har även tränat och utvecklat sin finmotorik och inte minst tålmodighet och känsloreglering. De har tagit tillvara varandras kunskaper och utvecklats tillsammans. Barnen har konstaterat att Cikada inte har några pengar, inget hem och ingen bil och har därför byggt både hem och bil åt honom av lego.

Vi har tecknat och målat Cikada (och även cikadornas skog) mycket under året och barnen har skapat Cikada i olika material i vår verkstad. Utöver bekanta uttryck för barnen, ville vi också introducera lera. Barnen fick möta leran som vi förberett i små kuber och blev (utifrån önskemål) utmanade att göra Cikada. Leran var mjuk och lättarbetad och alla barn deltog i smågrupper. De rullade, plattade, tummade under stor koncentration och tränade på detta sätt grunderna i keramik. Barnen målade dem senare och vi limmade upp dem på pappskivor.

Under året har vi återkommit till ett litet närliggande grönområde som barnen kallar för Skogen. Vi ville uppmärksamma barnen på att naturen finns nära, i det lilla. Många gånger har vi gått dit för att läsa (Cikada och andra bilderböcker och faktaböcker som kunnat kopplas till vårt projekt) och ofta har vi erbjudit teckningsmaterial (färgpennor och papper på rit-underlägg). Barnen har fått utforska, både fritt och med speciella uppdrag. En dag hade vi med oss ett faunarium ut och letade insekter. Ekollonen som föll under den stora eken blev ett spår som höll hela året. Vi tog med oss ekollon in på förskolan, upptäckte ekollonvivel-larver och odlade till och med (ett trettio-tal) ekar inne i vår verkstad. Vi har nu planterat dem i krukor och utomhus i odlingslåda i hopp om att en av dem ska växa till sig så vi kan få plantera ut den på vår gård.

I våra teckningsstudier upptäckte vi snart att naturen fick fler färger ju mer vi studerade den. Vi blev tvungna att köpa färgpennor i fler nyanser. Barnen har ägnat timmar åt att teckna av det vi utforskat. Vi ser att de blivit mer uppmärksamma på detaljer och väljer teckning som ett språk för att både processa och beskriva ny kunskap. Vi fördjupade under våren vårt fokus på mångfalden av färg i vår Skog. Inför detta blandade vi färg tillsammans med barnen och målade färgkort med målet att hitta så många nyanser vi bara kunde. Dessa kort har vi sedan haft med oss ut när vi letat färger. Nu senast hade barnen målat träd och använt sig av endast en slags brun och en slags grön. Inför att de ska få måla träd igen har vi varit ute och undersökt färger på vår stora ek med hjälp av våra färgkort. Barnen märkte att eken hade oändligt många nyanser bara i stammen!

Något annat barnen utforskat aktivt i vår Skog är "stocken" som ligger en bit upp i en grässlänt. Barnen har skapat relation till den genom att klättra på den, ligga och vila på den, krama och pussa den och några har nu tom vågat gå balansgång på den. Barnen har reflekterat kring stocken och frågat sig varför den ligger där den ligger. Under året har vi läst boken "Och trädet var lyckligt" av Shel Silverstein och vi tror att den påverkat barnens syn på stocken eftersom de refererat till boken i sina funderingar. Trädet i boken är väldigt omtänksamt och ger allt den har till sin favoritmänniska. Ett av barnen bad en dag om att få måla trädet i boken i vattenfärg och nu är också den boken närvarande som en självklar del i vårt projekt.

När vi går tillbaka till våra nyfikenhetsfrågor så ser vi så tydligt att vi hela tiden får erfara hur den gemensamma berättelsen fördjupar och ger näring åt relationen till naturen och tvärtom. Vi har sett hur lärandet berikas av att fakta, fantasi och skapande får gå hand i hand. Året har gett både barn och vuxna så många stunder av nyfikenhet och förundran och vi har så mycket mer kvar att utforska. Vi kan omöjligt släppa detta fokus utan måste bara få fortsätta och se hur det kan fördjupas i höst!

Förskolan Ängeln

Förskolan Ängeln ligger i anslutning till Tanneforskyrkan i Linköping. Vi har 25 barn inskrivna i åldrarna 1-6 år, åldersinindelade på två avdelningar. Vi är sex pedagoger, två som arbetar 100%, tre som arbetar 75% och en som arbetar 100% som resurs.

Avdelningen Fjädern

Syftet med projektet har varit att låta leken få tid och plats, att hjälpa barnen att fördjupa sig i leken genom att vi pedagoger har lekt med dem. Vi har varit lyhörda för deras önskningar, tankar och funderingar och uppmuntra till fortsatt lek genom att tillföra rekvisita. Vår Nyfikenhetsfråga under läsåret har varit: **Hur kan barnen bli nyfikna på varandra?**

Hösten startade med att halva gruppen var ny på Fjädern: Till att börja med fick vi lära känna varandra, få in rutiner och ta reda på vad som intresserade barngruppen. Vi ville ta tillvara befintliga mötesplatser och eventuellt skapa någon ny beroende på barnens intressen och erfarenheter. Vi kunde se att i mötesplatsen rollek uppstod det många möten mellan barnen och att den var populär. Där lektes det vardagssituationer och självupplevda händelser som att laga mat, duka fram, bjuda kompis/pedagog, klä sig, packa väskor, vinka hejdå, åka iväg och komma tillbaka. Under läsåret har vi sett hur fantasin har vuxit i leken genom att resan har skett med olika fordon, t.ex. buss. Resmålen i barnens lek har blivit mer specifika, exempelvis till stan, simhallen, Leos lekland osv. Vardagssituationer, såväl hemifrån som från förskolan, har genomsyrat leken på Fjädern. Vi har sett att barnen inspirerat varandra och lekarna har utvecklats genom att vi pedagoger varit med, ställt frågor och tillfört material. Vi ser att de äldre barnen blivit förebilder i lekarna som de yngre härmar.

I vårt projekt har vi utgått från boken *Knacka på* (av Anna-Clara Tidholm) som vi presenterade för barnen i både mindre grupper och i helgrupp. Vi har läst boken, sett den via projektorn och har haft tillgång till den taktila versionen av boken. Det har funnits tillgång till flera ex av boken inne på Fjädern. Genom bokprat och genom att vi på olika sätt upplevt uppslagen i boken har barnen mött nya ord, mött vardagsord de känner igen och vi kan se att deras ordförråd har vuxit.

Vi började med att läsa boken flera gånger i sin helhet och fortsatte att gå mer in på djupet och vad som finns bakom varje dörr. Vi har via Youtube och projektorn sett och upplevt boken med rörliga bilder och musik till bilderna. Vi såg att flera barn blev nyfikna på skuggorna som blir när man står framför ljusskenet från projektorn och de upptäckte även att kompiserna får "ny" färg på sina kläder. Vi har även filmat barngruppen när dom tittat på Youtube-klippet och sedan visat filmen för dem för att barnen ska se det ur ett ytterligare perspektiv. Barnen har visat stort intresse för färger, bland annat genom dörrarnas olika färger. Vi har lagt mycket fokus på de fyra grundfärgerna, vilket vi även tillfört i våra olika miljöer inne på Fjädern. För att förstärka språket har vi ihop med namnet på färgen använt oss av stödtecken.

Bakom den gröna dörren har vi mött fyra apor som har apkalas. I den miljön har barnen mött olika färger på ballonger och kuddar. Apkalaset har innehållit sång och musik som har väckt mycket glädje i barngruppen och är något som efterfrågats och önskats. På kalaset har vi fått se barnens förmåga att dela med sig. Ett exempel på det är när ett barn säger till ett annat: *"Jag har två apor, du har ingen, jag ger dej en apa!"*

Bakom den blåa dörren har vi mött lilla Kalle som spelar på trumman, vilket vi också gjort och sjungit en sång till med barnets namn. Barnet fick sedan skicka vidare trumman till kompisen bredvid. I början upplevde vi att flera av barnen var osäkra och inte ville trumma. Genom att göra detta flera gånger har barnen blivit förtroagna med vad de ska göra. Detta har lett till att det spelas glatt på trumman och skickas vidare till kompisen bredvid när vi sjunger så. Vi fick även tillfälle att bada ankor i vatten. Ankorna hade olika färger och storlekar och vi har pratat om olika matematiska begrepp.

Bakom den gula dörren har vi tillsammans sått frön, som vi gemensamt tagit hand om och sett växa. Vi har lärt oss att det behövs vatten, ljus och värme för att växten ska trivas.

Vi kan se en nyfikenhet inför varandra genom dokumentationerna vi har på väggarna. De visar intresse för vilka som är med på bilderna, både sig själva och kompisarna. De kan nu benämna varandra med namn och berätta om vad som händer på bilden.

Avdelningen Vingen

Syftet med vårt projektfokus var att låta leken få tid och plats. Vi ville hjälpa barnen att fördjupa sig i leken genom att lyssna in deras önskemål, tankar och funderingar.

Nyfikenhetsfrågan har, liksom Fjäders, varit: **Hur kan barnen bli nyfikna på varandra?**

Knacka på-boken (av Anna-Clara Tidholm) har varit en röd tråd genom hela projektet. Vi har läst boken flera gånger, knackat på dörrarna och fantiserat om vad som finns bakom. Vi har även knackat på bilder av barnens egna dörrar där lekar och låtar som barnen vanligtvis leker och lyssnar på hemma hade gömt sig. Tillsammans med en pedagog har barnen fått berätta om hur deras lek går till och vi har sedan lekt den. Vi har sett att barnen fortsatt leka lekarna efteråt och frågat kompisarna om de "gör rätt". Genom lekarna har varje barn fått stå i centrum och vi tycker oss se en större trygghet i att prata inför varandra. Vi ser även att de lyssnar och tar instruktioner av varandra i större utsträckning. En lek som fortsatt att leka mycket är kurrägömmaleken. Turtagning och att räkna till tio har varit saker som barnen bland annat fått erfarenheter av genom leken. Vi ser att framförallt de äldre barnen lärt sig reglerna genom att de är noga med att se vilka barn som är med så de vet vilka de ska leta efter. De vet även att man inte ska säga var kompisarna gömt sig och lär nu de yngre barnen hur leken går till. Barnen har själva utvecklat kurrägömmaleken genom att gömma en sak och den som gömt den får säga när någon "letare" börjar närma sig saken.

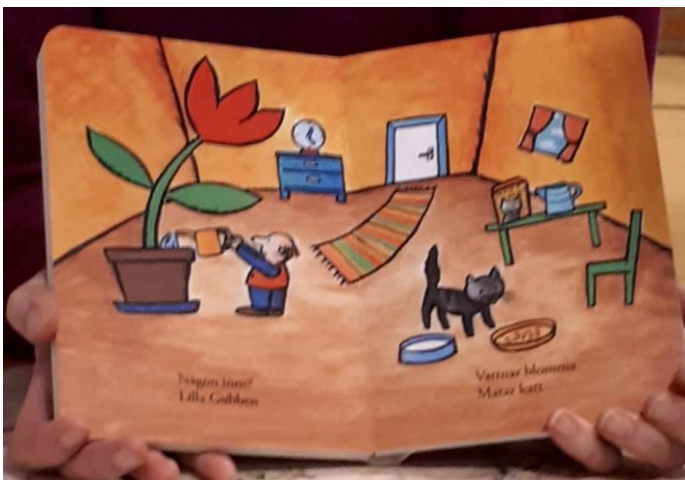
Vi kan se att barnen bjuder in varandra mer i lekarna och den som börjat leken är oftast den som får bestämma lekens form och innehåll. Vi kan se att de leker mer med varandra i olika konstellationer och mer utifrån leken än vilken kompis som leker.

Varje barns låt har presenterats på samma sätt som lekarna och vi kunde tidigt se att de blev förtrogna med vems låt det var så fort låten började. Vi har lyssnat, titta på Youtube samt dansat till låtarna. Vi har även hittat rörelser till en del av låtarna som de flesta barnen gör. Barnen har varit noga med att varje låt är någon av barnens och att varje barn har fått "äga" sin egen låt.

Vi har genom de olika lekarna och låtarna pratat om att det finns kulturella skillnader i varje barns hem. Pratat om att alla är lika mycket värda och genom att vara nyfikna på varandra kan vi lära oss nya saker och nya sätt att tänka. Barnen har även fått erfarenheter av social hållbarhet genom lekarna och låtarna och vi kan se att det finns en nyfikenhet på kompisarna.

Bakom en dörr i *Knacka på*-boken finns det bild på en stor växt och liten man. Vi tog fasta på det och barnen fick sätt ner frön som vi sedan tagit hand om. Barnen är förtrogna med att växter, precis som människor, behöver vatten för att leva. Vi har följt från frö till växt och sett barnens glädje när det börjat gro och att de varit måna om att vi inte får glömma bort att vattna.

Vi har även sett andra lekar som varit centrala och fått stor plats bland barnen. Det har varit affär- och doktorslek, men även att barnen har samlingar för kompisarna. I lekarna har barnen fått erfarenheter av bland annat turtagning, omhändertagande, matematik, dela med sig och vara den som leder leken. Vi tycker oss se en större självsäkerhet hos flera barn att vara i en ledande roll och att de andra barnen följer deras instruktioner.

Vi har sett att fantasin hos barnen är stor och att de kan gå in i olika roller samt att vårt okodade material blir många olika saker. Till exempel har vi papperspengar i olika färger och barnen har tillsammans kommit överens om att en färg är pengar och den andra färgen är kort när man handlar.

Händelser vi särskilt vill lyfta

Sommarförskola

Under sommaren samarbetar våra förskolor med förskolan Duvan (Åkerbo församling). Detta läsår höll vi sommarförskola på Ängeln i Tannefors och cirka tio barn erbjöds omsorg under sommarveckorna. På plats arbetade flera sommarvikarier som själva gått på våra förskolor som barn – det tycker vi är så roligt och vi tänker att det är ett gott betyg för våra verksamheter att våra gamla barn vill komma och arbeta hos oss!

Åldersöverskridande undervisning

På Himlalive växte en önskan om att ha en gemensam sångsamling med alla barn i huset, vi pedagoger pratade med barnen om vilka sånger de tycker om att sjunga. Det har skapat en sann gemenskap i huset med att vi är tillsammans och sjunger. Barnen har även fått träffa Pippi på en samling då Pippi bodde i Tobias luva på jackan. Vi sjöng då några sånger som var nya för barnen, vi fick även till oss av Pippi att hon har en favoritsång om en björn som är supersnäll och superstark- Bamse! Vi ser en glädje hos barnen i att träffa varandra och sitta bredvid en kompis från en annan avdelning. Vi märker också att det skapat förutsättning för åldersöverskridande vänskaper mellan barnen.

Vi har även gjort egna QR-koder som gör att vårdnadshavare kan lyssna på sånger från sångsamlingen hemma, tillsammans med sitt barn.

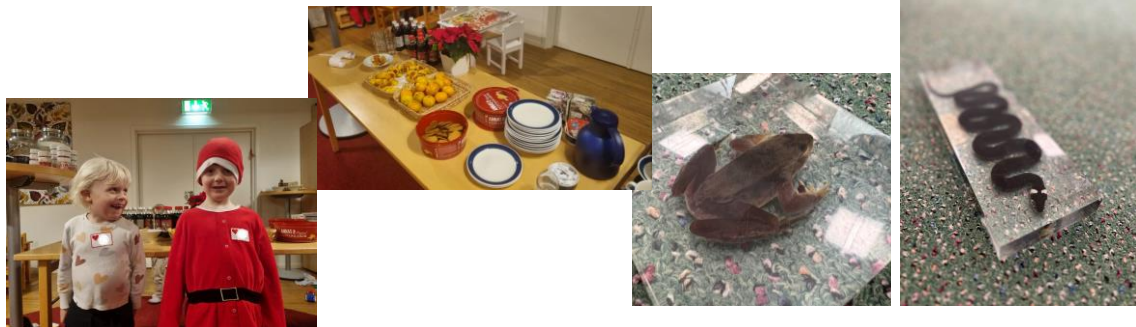
En tanke och en ton

Under detta läsår har två av våra förskolor medverkat till En tanke och En ton, korta videohälsningar kring söndagarnas bibeltexter som publiceras på Linköpings Domkyrkopastorats sociala kanaler. Under höstterminen medverkade förskolan Pärkans barn och visade hur Godly Play går till. Under våren medverkade barnen på Molnet på temat Förundran. Barnen sjöng sången Tack Gode Gud, skriven av Jojje Wadenius och Kenneth Gärdestad och Tobias reflekterade kring begreppet förundran.

Nya initiativ till samverkan

Under läsåret har en rad nya former av samverkan mellan förskolorna och vårdnadshavarna vuxit fram. En vårdnadshavare på Molnet har möjliggjort att vi fått låna ett skelett i full storlek samt fått ära en mängd ingjutna djur från Tornhagsskolan, något som uppskattats oerhört mycket av barnen!

På förskolan Ängeln bjöd två vårdnadshavare in alla familjer till adventsfika i samband med Luciafirandet på förskolan. Även detta var mycket trevligt och uppskattat!

Djurbesök

Barnen på Pärlan i Skäggetorp har under året fått återkommande besök av en flock dvärghöns. Detta har varit möten som uppskattats av alla inblandade. Barnen har fått lära sig vilka behov en höna har och hur hon vill bli bemött. Storfavoriten har blivit Ugglis, en liten vit dvärgsilkeshöna. Barnen har velat måla, pärla, pyssla och klä ut sig till Ugglis inne på förskolan och frågar väldigt ofta efter henne och hennes väninnor.

Världsbokdagen – Pippi fyller 80

Vi brukar uppmärksamma denna dag på alla tre förskolor för att märkvärdiggöra böcker och läsning. I år firade vi att det är 80 år sedan Astrid Lindgren skrev sin första bok om Pippi Långstrump. Pärlan, Ängeln och Himlaliv fick besök av tre riktiga Pippi som bjöd på skoj, teater, guldjakt och presenter. Vi kan se hur intresset för Pippi har ökat sen den här dagen och barnen återkommer till att hon varit på besök. Något mer som bidragit till ett uppsving av läsning på förskolorna var när vi fick ett ansevärt bidrag från Skolverket för att köpa in bilderböcker och facklitteratur.

Samverkan med församlingens öppna förskola

På förskolan Ängeln har man ett pågående samarbete med Tannefors församling. Varje vecka deltar de äldsta av förskolans barn i Öppna förskolan (som drivs av församlingspedagog Anna Westling).

Kompetensutveckling

Under detta läsår har ett antal kompetensutvecklingar som på olika sätt har berikat vår verksamhet genomförts.

Kick-off

Höstterminen startar traditionsenligt med en kick-off för pedagogerna. Detta läsår var Storgården i Rimforsa platsen för dessa dagar. Under dagarna arbetade arbetslagen med planering av läsårets kommande verksamhet. Dagarna bjöd också på två föreläsningar. Den första med Tobias Pilhblad: Låt dina sinnen vila, om hållbar återhämtning. Den andra av Sofia Hedin om Reggio Emilia inspiration. Kickoffen anordnades av rektor.

Ergonomi på förskola

Som en del av läsår 23/24 års arbetsmiljöronder har samtliga pedagoger genomgått en ergonomiutbildning. Utbildningen anordnades av vår företagshälsovård, Feelgood.

Beredskapskonferens

Rektor deltog i en beredskapskonferens anordnad av Skolverket. Vid konferensen deltog MSB, Linköpings kommun, SKR, Järfälla kommun, Academia, Försvarmakten och Skolverket.

Ledarskap

En eftermiddagskurs om ledarskap i förskolläraryrollen för alla förskollärare. Föreläsare var Emelie Bernemyr och Martin Gråfors. Kursen anordnades av Barnkompetens, ett utbildningsföretag från Stockholm.

Förskola i vår tid

En minikonferens om språkliga sammanhang i förskolan. Föreläsare var Per Bernemyr, Emelie Bernemyr och Martin Gråfors. Tre förskollärare och rektor deltog. Konferensen anordnades av Barnkompetens, ett utbildningsföretag från Stockholm.

Fördjupningsdag

Läsårets fördjupningsdag i februari månad blev en dag med många fina samtal. Med hjälp av lera och två föreläsare, Emelie och Per Bernemyr funderade vi på barnsyn och förskola som uppdrag. Dagen anordnades av rektor och Barnkompetens, ett utbildningsföretag i Stockholm.

Förskolegården en utbildningsplats

En föreläsning om om förskolans utomhusmiljö - ett viktigt rum för barns utveckling och lärande. Föreläsare var Martin Gråfors från Barnkompetens, ett utbildningsföretag från Stockholm. På föreläsningen deltog rektor genom inbjudan av Norrköpings Pastorat.

Lågaffektivt bemötande

En föreläsning om lågaffektivt bemötande av Bo Hejlskov Elvén. Kursen anordnades av företaget Autism i Östergötland. En pedagog från varje förskola deltog.

Resilient ledarskap

En föreläsning av Kristina Bähr från Exit.nu. En föreläsning om hur man kan bygga resiliens i sitt eget ledarskap men också hos medarbetare. Föreläsningen anordnades av Vadstena folkhögskola och var en del av läsårets mötesplatser för Linköpings stiftes rektorer i förskola. På föreläsningen deltog rektor.

En likvärdig förskola

Denna hearing handlade om en likvärdig förskola av god kvalitet. Inbjudan till denna gick ut till förskollärare i fristående verksamhet. Hearingen anordnades av Utbildningsdepartementet. Hearingen är en del av arbete initierat av regeringen kring En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk förskola. Deltog gjorde en av våra förskollärare

Att vårda förundran

Guldgruvan, en återbrukscentral i Töreboda höll sin årliga konferens i maj detta läsår. Konferensen handlar om Lek, nyfikenhet, Upptäckarlust och ekologiskt förhållningssätt i förskolan. Föreläsare under dagen var Erika Kyrkseger, Inspovent (Elin Björkén, Anna-Maria Ackre Sjöstedt, Kelly Mills Kallin och Zanna Fredenberg), Anna Thoresson och Elenor och Susanne från Guldgruvan. Deltog gjorde alla barnskötare på förskolan och rektor

Återkoppling kring läsårets utvecklingsområden

Genom årets gemensamma projekt har vi fokuserat på lek och hållbarhet. Projektarbetena har fokuserat särskilt på den sociala och ekologisk hållbarheten. De yngsta barnen på våra förskolor har fått uppleva det genom det vi kallar – Jag och min förskola. De äldre barnen har utgått ifrån olika fokus som haft sin start i något som intresserat barnen sedan tidigare. Vi kan se att samtliga förskolor har nått god uppfyllelse utifrån de nyfikenhetsfrågor vi hade för samtliga och de som skrevs fram till varje avdelning.

Utvärdering av varje förskolas egna utvecklingsområden

Förskolan Himlaliv

Vi menar att vi lyckats väl med att skapa "lugna platser" i vår innemiljöer. Dessa används flitigt och självständigt av de barn som behöver få varva ner. Det vi ser är att vi behöver skapa lika välfungerande platser på vår gård.

När det gäller att utveckla arbetssätt att kontinuerligt utvärdera vårt värdegrundsarbete ser vi betydande skillnader i samtalsklimatet under våra husmöten. Vi har ännu en väg att vandra, men vi menar att vi är på god väg.

Förskolan Pärlan

Pärlans utvecklingsområden under året har varit Hållbar utveckling och Barns delaktighet. När vi ser tillbaka på året kan vi se att måluppfyllelsen är god på båda våra avdelningar.

När det gäller barns delaktighet ville vi ge tillbaka läroprocesserna till barnen själva. En ny dokumentationsvägg i Diamantens verkstad har satts upp och använts under året. Dokumentationer och barnens egna bilder sätts även upp fortlöpande i lärmiljöerna. De yngsta barnen möter bilder på golvet och på låg höjd. Vi märker att de äldre barnen i större utsträckning kan sätta ord på och berätta om det de utforskat på avdelningen. De yngre barnen möts kring bilderna i miljöerna och får syn på sig själva och processerna de befinner sig i och inspireras att utforska vidare.

Förskolan Ängeln

Förskolan Ängelns utvecklingsområden har varit kulturell mångfald och hållbarhet. Pedagogerna upplever att arbetet har varit svårt att driva framåt p.g.a en ojämn närvaro i arbetslaget men ser ändå att båda områdena finns omnämnda i helårsberättelserna. Barnen har fått uppleva båda utvecklingsområdena med hjälp av boken Knacka på av Anna-Clara Tidholm

Gemensamt projektfokus läsåret 25/26

Läsåret 25/26 kommer att fortsätta att ha lekvärldar och hållbar utveckling som fokus. Hållbarheten ska kommande läsåret ta avstamp i förundran inför vår natur.

En tanke är att barnen genom en relation till naturen utvecklar en känsla av samhörighet men också ett ansvar för vår natur, för vår jord

Vi tänker att kommande läsårets projekt rimmar väl med vår huvudman, Linköpings Domkyrkopastorats vision : "För att världen ska leva".

Områden att utveckla för Linköpings Domkyrkopastorats förskolor inför läsåret 25/26

Då vi inte har gjort någon KUL-skattning under detta läsår utgår vi istället från nulägesbeskrivningarna och målformuleringarna i vår årliga plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Förskolan Himlaliv

Vi kommer att arbeta med våra miljöer, och hur de är anpassade efter barnen som vistas i dem med hänsyn till åldersadekvata material och utmaningar. Dels för att förebygga att miljön bidrar till diskriminering, dels för att skapa möjlighet för lek i mindre grupper (utifrån funktionsvariation) Vi vill stötta barnen i hur de implementerar strategier för affektreglering och övar konfliktlösning och förhandling. Vi vill även lyfta hur vi kan vidareutveckla en gemensamt konstruktiv dialog med vårdnadshavare.

Förskolan Pärlan

På Pärlan kommer vi under året fokusera särskilt på att utveckla samarbetet med hemmet. Vi vill stärka relationen till vårdnadshavare och deras delaktighet i verksamheten. Vi ska även ytterligare utmana barnens språkande förmåga. Detta för att ge barnen de bästa förutsättningarna i kommunikation och samspel. Eftersom Pärlan är en förskola med små lokaler, där flera utrymmen är gemensamma för båda avdelningarna, ser vi ett behov av tydligare rutiner för att öka trygghet och lugn.

Förskolan Ängeln

På Ängeln vill vi under kommande år se över vår fysiska och sociala miljö och bearbeta dessa så att de bidrar till att alla barn får känna sig trygga. Vi vill särskilt arbeta med att förebygga att någon diskrimineras på grund av sin ålder.

Analys

Vår analys av verksamheten på Linköpings Domkyrkopastorats förskolor är följande:

Vi tycker oss se en verksamhet som helt utgår från barnets perspektiv. Genom de berättelser som helårsavstämningarna vittnar om kan vi se hur barnen tillåts ta en central roll och att de, på riktigt, blir en viktig drivkraft för undervisningens innehåll och utformning.

Det arbete med våra pedagogiska miljöer vi initierat genom utvecklingsarbetet *Jag och min förskola* har landat väl och har blivit en levande del i hur samtliga förskolor valt att utforma och använda sina miljöer detta läsår. Detta ser vi i hur barnen tar sig an våra miljöer och vi ser också att miljön har en betydande roll i fråga om de yngre barnens projekterande.

För läsåret har hållbar utveckling varit ett av våra högst prioriterade utvecklingsmål. Vi menar att det, genomgående, är kännbart att vi förvärvat nya kunskaper om vad hållbar utveckling är. Vi har fått erfara hur de olika dimensionerna av hållbar utveckling angår oss och lärt oss att fatta mer hållbara beslut – i relation till såväl barn, som pedagoger och vårdnadshavare. Vi kan se att vi åstadkommit mycket, samtidigt som vi förstår att oändligt mycket mer står kvar att utforska tillsammans.

Vi känner stor glädje inför att vi nu uppnått fulla barngrupper på samtliga förskolor! I februari 2025 blev också förskolan Ängeln fulltaliga.

De tydliga ställningstaganden vi vill göra gällande i vår verksamhet, för barns självklara position som medborgare och för att kunskap är något processuellt och intersubjektivt (att mötet med andra är avgörande för att kunskap ska uppstå), har fått förnyad upprättelse detta år. Flertalet fortbildningsinsatser som genomförts detta läsår har syftat till att påminna oss om vad dessa ställningstaganden innebär för just våra verksamheter och om varför vi tycker dessa är viktiga. Med hjälp av Tobias Pihlblads och Sofia Hedins föreläsningar på vår kick-off fick vi förnya våra teoretiska kunskaper kring processorienterat arbete och Reggio Emilia-filosofi och under studiedagen som anordnades av Emelie och Per Bernemyr bjöds vi att landa i dessa kunskaper även med händerna. Vi ser hur dessa fortbildningsinsatser satt spår och resulterat i reella konsekvenser i vår praktik – gemensam och pedagogisk reflektion som utgångspunkt för husmöten, återerövrande av att arbeta med en mångfald av estetiska uttryckssätt och en kollegial förvissning om att långsamt är rätt.

Det nationella bidraget från Skolverket kring litteratur har haft märkbar effekt på hur läsningen ges plats i vår vardag. Vi har alltid tänkt oss vara starka i hur vi arbetar med att främja barns språkutveckling, men detta år ser vi än tydligare exempel på hur läsning och språkande får ta stort utrymme på förskolorna.

Vi kan, av attitydundersökningarna, se att flertalet vårdnadshavare i år skattar oss lägre än vanligt i fråga om det enskilda barnets lärande. Vi önskar framledes ägna tid åt att förbättra och stärka hur vi kommunicerar våra ställningstaganden kring lärande.

Vi bedömer på helheten att våra förskolor erbjuder barnen en verksamhet med god kvalitet som är väl förankrad i det demokratiska uppdraget.

Linköping 2025-05-28

Förskollärare Anna Wallenberg, Charlotta Johansson, Birgit Triches och Tobias Pihlblad samt rektor Pia Strömquist

Litteraturlista

Braun, Virginia & Clarke, Victoria (2006) Using Thematic Analysis in Psychology i *Quantitative Research in Psychology* 3(2), pp. 77-101. DOI: <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Broberg, Malin, Hagström, Birthe, Broberg, Anders (2023) *Anknytning I förskolan – vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur och Kultur

Brundtland, Gro (1987) "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future" digital: [Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development](#)

Childress, Herb (2004) "Teenagers, Territory and the Appropriation of Space". *Childhood* 11(2), pp. 195-205. Available at: <https://doi.org/10.1177/0907568204043056>

Chipumbu Havelius, Axel (2016) *Lågaffektivt bemötande (ant)*. Lund: Studentlitteratur

Edfelt, David (2019) *Utmaningar i förskolan. Att förebygga problemskapande beteenden*. Göteborg: Gothia förlag

Furness, Karin (2017) *Formulera: Bild och projekt i förskolan*. Stockholm: Liber

Hejlskov Elvén, Bo, & Wiman, Tina (2015) *Barn som bråkar. Att hantera känslostarka barn i vardagen*. Stockholm: Natur & Kultur

Jensen, Mikael (2013) *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur

Silverstein, Shel (2017) *Och trädet var lyckligt*. Stockholm: Karneval

Skolverket (2018) *Läroplan för förskolan Lpfö 18*. Stockholm Skolverket

Tan, Shaun (2018) *Cikada*. Stockholm: Lilla Piratförlaget

Tidholm, Anna-Clara (2016) *Knacka på*. Stockholm: Alfabeta

Tuan, Yi-fu (1974) *Topophilia*. New York: Columbia University Press

Vahlberg, Camilla (2023) *Det hållbara arbetslaget – samspel och självledarskap i förskolan*. Stockholm: Lärarförlaget